

Reuerēde magister z pater carissime, familiaria colloq̄a que tecū in ianua z bādua / z quōq̄ alibi me habuisse recolo. fmo / necq̄ tui salutare quos audiui / de te om̄e bonum / precipueq̄ humilitatē que virum omnium fundamentū / p̄sumere agunt. **I**do cum dilecto fratre z socio meo cancellario parisiensi. ad p̄missa te caritative exhortari persuasus sum. Tuus p̄ omnia p. cardinalis **C**ameracē. Post scripturā z datā litterarū istarū / fuerūt die veneris / vltimo p̄terita / vniū sacro cōcilio dñi castella / ni / qui similit̄ ad alios / fecerūt z publicat̄ subtractionez a pe. de luna **D**igneris ad pacem regni / imo de regnoz laborare. z bene vale. **S**criptum. xxi. Junij. **C**onstañ. Vale in dño / qui tuā in bono viā dirigat / custodiat / z confirmet **A**men.

Tuus ad redenor? **J**ohānes Cancellarius parisiē.

Finit epistola magistri **J**ohannis de gerson / ad sanctū vincentiū ordinis predicatorū / missa / in qua hortat̄ vt concilium constantiē. sua personali presentia accedere dignet̄ / sectamq̄ se flagellantū vt ad tempus deserat / modestissime p̄suadet.

Incipit tractatus

cōtra proprietarios regule **A**ugustini q̄ asserit̄ cōcellario p̄sien. q̄uis suū non esse verisimilit̄ sit. quia necq̄ in stilo necq̄ in doctrina scriptis suis p̄suo concordat.

Tuus domus tue **A**ugustine pater. amicosum sal. obseq̄um debitiū. sincerāq̄ dilectio aduersus proprietarios regule tue p̄fessores / z proprietatis defensores amicitia iūctos / suadet fraternus amor. tricuspide ferrū iacere / nō vt ledat s̄ suadeat tutiorē viā veritat̄. **I**mpugnabit̄ q̄ proprietatis p̄mo loco p̄ ip̄am regulā **A**ugustini solito voto / p̄missam. **S**ecundo per auctatē scripturē sacre z canonū. **T**ertio dissoluēdo p̄ viribilloz rōes q̄m / vepribz proprietatis excussis radicibz. vos amici q̄z occasione hec tracto / iuxta vocationē vestrā z regulā. sicut in vniū estis congregati / vnanimēs h̄ret̄ in domo dei / z sit vobis cor vniū z anima vna. z oia cōmunia. nec sint scismata int̄ vos / q̄ p̄pter meū z tuū oriuntur. **C**aritas enī dicit regula v̄ra nō q̄rit q̄ sua sunt / sed cōia p̄p̄is antepōnit. nō p̄p̄ia cō-

munibus. **E**t q̄sto ampli⁹ rem cōmunem q̄ p̄p̄ia curaueritis / rāto vos ampli⁹ p̄fice re noscatis. **A**t in omnibz quibz vti trāsitoria necessitas / sup̄eminat z p̄maneat caritas. **Q**m̄ innocētes dicit pater **A**ugustinus nō estis / si tacēdo fr̄em perire sinitis. fraternū enī vuln⁹ crudelit̄ dissimulat̄. nec sine anime piculo / misericorditer iudicat̄.

Propriū siquidē h̄re p̄hibet **A**ug⁹. alūnis suis in regule exordio. quo magis caritatē z pacē ostenderet sinē esse religiōis inter fratres / cū dicit **I**n vniū estis congregati vt vnanimēs h̄ret̄ in domo. z sit vobis cor vniū z aīa vna in dño. **S**equit̄. **E**t nō dicatis aliqd̄ p̄p̄iū. **S**raui⁹ aut̄ peccatū est facere q̄ dicere. **C**ū exterius opus maliciā superaddat interiori. vt furari. occidē z mechari. grauius q̄ dicere aut̄ p̄ponere in mente. ergo si p̄hibet expresse verbū p̄p̄ietatis a fortiori z factū. **N**ā dicitur neq̄ciam nō habet aut bonitatē. nisi sit signū rei cuius est dictū. ergo si p̄hibet dicere quicq̄ p̄p̄iū. magis p̄hibet habere illud. **S**ecundo mor sequit̄ in textu regule quā vouistis **E**t sint vobis om̄ia cōia. **O**m̄e aut̄ fm̄ loz gicos est v̄le signū qd̄ distribuit p̄ vniverb̄ rebz generaliter / que sub possessione cadūt cuiuscunq̄ nature sint. siue sint iocalia. siue pecunia. vel aliud. **E**rgo falsificat̄ v̄lis ista regula in voti vestri periculū / per quod cunq̄ p̄ticulare p̄p̄iū qz p̄p̄iū z cōe opponunt. **T**ertio p̄sequenter in textu regule subiungit̄. **E**t distribuāt vniciq̄z vestrū a p̄posito v̄ro / vici⁹ z regumētū. nō eq̄l̄iter oibz / qz n̄ eq̄l̄r valetis oēs. sed sic cuiq̄ op⁹ fuerit. **N**ō dicit̄ viginti libras aut̄ scuta. sed regumētū paratū. qd̄ lōge paucioris est occupamētū / q̄ p̄cū ei⁹. **N**ec p̄formi⁹ v̄re a p̄loz a q̄ regularis vita originē cepit. **N**āz sequit̄ in regule textu. **S**ic enī legit̄ in actibus ap̄loz. q̄ erāt illis oia cōia / z distribuēbat vniciq̄z put cuiq̄ opus erat. **N**ō aut̄ distribuēbat ap̄lis z eoz seq̄tibz pecunia / sed vici⁹ z vestitus. q̄ p̄positū z firmat̄. **N**āz pecuniale vestiariū / eq̄l̄itatē quāz intendit̄ **A**ug⁹. corrūpit. **P**ater si p̄ringat senē fr̄em z debilē cui op⁹ est ampli⁹ vestimētū / q̄ sano / p̄digū fore sui vestiarij / z libalit̄ supra modū in cōmesationibz exponere / qd̄ in regumēto ouertendū est. talis senex infirm⁹ male vestiet̄. z iuuenis fortis nō p̄dig⁹ / melius ip̄o induet̄ p̄tra int̄tionē **A**ugustini.

Quarto arguit̄ p̄ thopicā regulam. **S**i

Contra proprietarios

quod minus videtur iesse/inest/ et illud quod magis proprium ergo habere tolerabilius esset in nouitjs ordinis/ quod senioribus/ propter imperfectionem eorum/ sed illis prohibet regula/ quod retinere de seculo dices. Qui aliquid habent in seculo/ quando ingressi sunt monasterium/ libenter illud velint esse commune/ quod non habent/ non querent in monasterio. Ergo si quod de seculo afferit in monasterio esse commune oportet/ a fortiori illud quod de monasterio est/ similiter de redditibus eorum. De munda si in coena reponere habet/ et proprium vitare nouiter ingressi. A fortiori etiam seniores illis/ quorum debet esse status et vita perfectior. Et in signum huius eis reuerentia exhibetur a minoribus ordinis. Retinere ergo non licet proprium his qui habuerunt in seculo/ et non habentibus in seculo/ in monasterio querere permittit Augustinus. Ergo omnibus inbet proprium non habere/ quia omnes qui ingressi sunt aut habuerunt aut non. Si primum relinquendum est/ si secundum non est querendum/ ergo nullo modo retinendum/ quatinus hac arte et modestia diuites humilient/ et pauperes non inflentur. Quinto edocet Augustinus/ quod sibi cordi fuerit commune caritatis inter fratres/ et abominabile proprium/ dissensionis et irige fomes/ quia de hoc primo loco tractare incipit in regula/ usque ad locum de oratione. Non ne scius/ quomodo proprietates scismata facit/ vna nimitati aduersat et paci/ quibus opus est orationibus/ teste Hugone in expositione regule. Non prodest inquit vna domus/ si separata diuersa voluntas. Quonia longe maior vnitas animi quam loci/ habitus et conuictus cordis/ quam corporis. Caritas autem est que habitata refacit vnanimes in domo/ et pacem veram tribuit. Orationem quoque exaudibile facit/ nec que sua sunt querit/ sed que Iesu christi. Hinc etiam fratres monet ibidem/ ne sapientes sint in oculis suis/ opinionis proprie defensores/ aut discordie turbatores. Si ergo concordie aduersat propria voluntas/ ergo etiam propria cista aut bursa non conuenit communi caritati/ quia illa communia propriis anteponit. Sexto vbi de oratione/ ieiunio et lectura prandij mentionem fecit Augustinus in regula/ consequenter de cibo infirmorum specialiori loquens quam sanorum inquit. Etsi eis qui ex moribus delicatioribus venerint ad monasterium/ aliquid vestimentorum aut alimentorum datur quod non

fortioribus est. Frustra nempe dari diceret/ nisi hos nihil habere unde hec comparandum intenderet. Septimo idem facit/ sed implicite/ cum prohibet non figi oculos in visam muliere. Recdicatis inquit vos animos habere pudicos/ si oculos habetis impudicos. Ergo cum pari voto promittitur paupertas sicut castitas/ abijcienda est a manu omnis proprietaria possessio. sicut ab oculo omnis femine delectatio carnalis/ quia oculus et manus in istis se habent conformiter/ et vtrumque est reuerti ad vomitum. Hinc in visibilibus carnis/ illic in opibus seculi/ coram iusto iudice. Et sequitur in regula. Hoc inquit quod dixi de oculo non figendo/ etiam in ceteris prohibendis obseruetur/ cum dilectione hominum/ et odio vitiorum. Conuictus autem si recusauerit ferre vindictam/ priuetur a consortio fratrum. Confirmatur/ quia plus est rem illicitam tangere/ quam videre tantum/ et adhuc amplius possidere/ et ad nutum habere voluntatis/ quam tangere aut velle. Ergo si in voto castitatis prohibetur oculus figi in feminam/ quare non in voto paupertatis prohibetur etiam propria possessio. Non enim minus scandalizat apostasia seu tergiversatio secundi/ quam primi in conspectu hominum. Octauo non aliter sapit venerabilis Hugo in expositione. Et non dicatis aliquid proprium. Non dicitur inquit quicquam meum aut tuum/ sed nostrum/ ut dicatur/ capa nostra/ vestis nostra/ grauium nostrum/ sicut domus ecclesie et claustrum/ omnia in communi habenda sunt. Carnales sunt fratres/ qui communia diuidunt/ spirituales qui diuisum in communi reponunt. Ergo si volumus hereditate possidere dominum/ nihil habeamus/ ait/ preter ipsum. Quonia si aurum/ argentum/ vel quid aliud cum christo queritur/ dicit Hieronymus/ cum istis et similibus propriis/ parafieri dedignatur de. Apoli imitemur sniaz ad Abimo. vi. Dites alimenta et quibus tegamur etc. Quippe tribus Levi non habuit preter in terra. Nono in expositione regule. Et distribuat vnicuique prout opus fuerit. Dominus ordinavit ecclesiam ut plerique spiritualibus/ ceteri autem temporalibus vacarent. Prepositorum officia sunt subditis corporalibus ministrare. Subditorum vero spiritualibus insistere/ orationibus vicis/ preceptationibus et lectionibus. Ergo confundit religio/ cum quibus quis purior efficitur necessitatis/ et comis magis vestiarum tollit. Decimo quod vestiarum equalitas

ter distributū strariat regule dicēti: q̄ non equaliter est omnibz tribuendū: q̄ nō equalit̄ valēt oēs. Pluribz enī indiget eger qm̄ san⁹: et sener q̄ iuuenis. Ita enī fuāda nature necessitas: vt nō intereat corpus: s; feruiat: et nō supbiat. Undecimo p̄ eūdem venerabilē **Hugonē** in expositione huius passus. Et qui aliquid hēbant in seculo libenter illud velint esse cōmune. Duo in q̄t sunt q̄ relinqui oportet p̄ deū: facultas. s. possidendi: et voluntas habēdi: iuxta dñi sententiā **Lu. vii.** Nisi q̄s renūciauerit omnibz q̄ possidet: n̄ p̄ me⁹ eēt discipul⁹. Nō. n. sufficit exteriorē relinq̄re subaz: nisi interiorē rescindam⁹: et cupiscētiā: alias eēt renūciatio vocalis t̄m̄: et hypocrisis: et dissimulatio facta corā hoibz nō corā dō: q̄ nouit abscondita cordis. **Duodecimo Hugo** exponēdo hūc passum: vnanimi⁹ viuite. Sic in q̄t. Paupertas et hūilitas generāt caritatē inter fr̄es. Caritas vero nutrit et fouet vnanimitatē: et corde et pacē. Ergo per locū ab oppositis. possessio et supbia discordiam et iurgii. vt cū vn⁹ est altero ditior et seq̄nter supbior: et infestior. Despectatores ei sunt et iniuriatores diuites vt dicit **Aristo. iij. eth.** et sedignificantes sup alios: q̄ deperit et festim fraternitatis vnitas. et p̄ seque⁹ caritas deuotio et religio. **Tredécimo** inter occasiones alias pprietate inducētis: potissimū arbitroz fuisse hūanū timorem deficiēdi in necessarijs: tpe egritudinis et senectutis: qm̄ tūc opus est multo pluribz q̄ cū ualem⁹. Nunq̄d aut̄ tāta forsitan. p̄uisio foret in regula circa infirmos et debiles nisi hāc sollicitudinē a cordibz fratru intenderet **Augusti.** euellere. vnō sanos: ne moleste ferāt lautius egros pasci: ostendit feliciores esse dicēs. **Helius** minus egere q̄ plus habere. **Decimoquarto** ppriū religiosoz regulariū impugnat p̄ illud **Augustini** in regula. Quicūq̄ in t̄m̄ malū. p̄gressus fuerit: vt occulte ab aliq̄ lras aut munus accipiat: si hoc vltro offert. parcat illi et oret p̄ eo. Si aut̄ deprehendit aut quincit graui⁹ emēdet. **Ubi Hugo.** aliq̄d occulta: re in q̄t: est ordinē infringere: et sanctū p̄positū paupertatis. Qui abscondit: in q̄s mortali ter peccat: velut alter **Siezi** fact⁹ sacrileg⁹. **Ab** aut̄: ouenit bñ viuere: et bonū exemplū dare: et malā tollere suspicionē. Nō est malū q̄ mun⁹: cū vt sic ex amore p̄cedit. ne q̄ cultell⁹: aut h̄mōi: ergo q̄ ppriū. **Cō**

sequētia p̄bat. q̄ ei q̄ nō fecisset votū paupertatis: vt pura seculari nō eēt peccatū accipere et seruare: sicut regulari. Nisi ergo peccatū eēt ppriū saluti: non vocaret illud **Augu.** grāde malū: graui⁹: et p̄nitiū: etiā si ex dono vel munere p̄cedat de pprijs bonis seculi. q̄to magis ergo si ex impia voluntate seruetur de bonis cōmunibus.

Decimoquinto impugnat pprietatem p̄ regulam beati **Augustini**: vbi dicit. Vestes vras sub vno custode habeatis: vel pluribus: ne a tinea ledant. Custodiri iubet vestes dicit **Hugo** ibidē: p̄pter duo. Primo ne p̄ incuriam a tinea ledant. Secūdo ne frater. quispiā illā quā habet vestē ppriam credat si in pprio loco seruaret. puta in camera: vel in cista ei⁹. Ad exterminandā enī omnē pprietatē et sequenter dicit **Augusti.** in regula. Nō ad vos p̄tineat q̄d vobis indumentū p̄ tempoz congruentia proferatur vtrū illud q̄ deposuerat: an aliud recipiat dum tamē vnicuiq̄ put opus est non negetur. Neq̄ querat deterius se accepisse: q̄ posuerat. sed magis p̄bete in q̄t q̄tū vobis desit in sancto interiori habitu cordis qui pro habitu corporis litigatis. **Decimo sexto** p̄firmat exterminatō pprietatis expositione **Hugonis** in regule passū. **Disca** mus in q̄t fratres supflua refecare: vt dum quod opus est non negatur: vltra q̄ opus sit a nemine requirat. **Supflua** q̄dem est scda tunica. p̄fectioni religionis euāgelice cōtraria **Matth. x.** et **Luc. ix.** Neq̄ duas tunicas habeatis. Et intellige p̄ tunicam vnā: q̄tum sufficit de vestitu p̄ regimento necessario vni⁹. **Supflua** est etiā h̄mōi anhelare ad q̄d nō p̄t puenire cū salute. Nā in voto paupertatis sibi velle abstulit et posse. **Ad** semel vero abiuratum velle anhelare n̄ minus ridiculosum est: q̄ si quis de monacho studeret non esse monachus aut de sterili p̄ficus. **Decimo septimo** hoc idem vitii pprietatis p̄demnat **Aug⁹.** in regula dicēs. Et sicut pascimini ex vno cellario: sic induamini ex vno vestiario. **Vnū** et multa opponunt. iij. metaph. Cum ergo iubeat vnū et cōem vestiariū. sequit̄ p̄ locū ab oppositis q̄ p̄hibet ppriū et singulare multū. **Videte** ḡ si votū fuatis regule. cū tonēs i fringitis et tā exp̄sse nō sel̄ s; q̄ttidie. **Judicate** si ex vno vestiario induamini: eo mō q̄ pascimini ex vno cellario: et si que fuatis in vris cameris vel cistis: sub cōi sint custodia

Contra proprietarios

sicut vinū in penu/aut bladum in horreo.
Nō si dixeritis pfecto diē negatis et expiē-
tiā oppositā. et contradictoria siml' vera pce-
ditis. **C**ōtra quos nil ampli⁹ disputandū
dicit **Aristote**. nisi tales aut in ignē p̄icere
aut excecāre. Quia idē est p̄icere et nō p̄i-
cere illis. excecāre et nō excecāre. **N**egare ḡ
nō potestis qm̄ pmissam paupertatis fidē vio-
lentis/et ad vomitū reuertimini possessionis
derelictae. **D**ecimo octauo **Aug⁹**. necdū
otentus est cōe esse vestiariū/aut dona seu
mūera parentū et amicorū/sed etiā vult esse
cōmunia opa singulorū qd̄ est mai⁹/dicent
Nullus aliquid sibi opetur/sed om̄ia opa
v̄ra in v̄nū fiant. maiori alacritate et studio
q̄ si vobis ip̄is faceretis. **C**aritas enī post
ponit pp̄ia cōib. imo pp̄ia nescit. **E**t qm̄
to ampli⁹ rem cōem q̄ pp̄iā curaueritis. tā
to ampli⁹ vos noueritis in religione p̄fice-
re. qm̄ cōia curare caritatis est meritozie.
sua aut pp̄ia nature reciprocē. **D**ecimo
nono pbatur hoc idem p̄ illud quod sequi-
tur in regula. **C**onsequēs est enī vt q̄ filijs
suis in monasterio cōstitutis aliquā v̄tu-
lerint vestē. siue quodlibet aliud inter ne-
cessaria deputandū/illud nō accipiat occul-
te. sed sit in pt̄ate prepositi/vt in rem cōem
redactū/cui necessariū fuerit/p̄beat. **D**a-
ior aut rō cōitatis videt̄ esse de bonis eccie-
cōmunib. q̄ de ipsorum parentum dona-
rijs. que ex proprio p̄cesserunt eorū. **E**rgo
si pp̄ium p̄hibet in secundis. sequitur etiā
q̄ in primis. **V**icesimo ostenditur hoc
ipsum per **Dugonem** exponentem hunc
passum. **I**n cōmuni omnīū vita inquit cu-
iusmodi est religionis cōuersatio. nihil licet
recipi. nihil occulte retineri. **A**lias iam nō
esset cor v̄nū et anima v̄na/si non essent om-
nia cōia. vbi aut om̄ia cōia nulla sunt pro-
pp̄ia. **D**ic mibi queso. nōne regulā **Augu-**
stini vouisti? nōne vitā regularem scdm̄ eā
tenere promisisti? nonne omnia predicta
dicit̄ esse cōmunia? **E**rgo necessario aut il-
lam pmissam non tenes. votifragus. aut ni-
hil penes te pp̄ium habes. alias regularis
non es sed magis irregularis. **C**ū enim ni-
hil retinet/dicit **Hugo** /pp̄ium. auaritia
restringitur. inuidia religatur. et omne
fomentum discordie superfluum refecatur
caritas v̄nanimis connutritur. et pauper-
tas deuota custoditur. **E**t dū non licet ter-
rena retinere/cogitur amplius celestia co-
gitare. tractare. diligere. tanto minus enī

superna diligit quis/q̄to magis in infimis
delectatur. **V**icesimo primo/proprie-
tas repellitur **Dugonis** auctoritate. **S**ūt
inquit qui grauiter turbantur inter fratres
cum non licet donaria retinere parentum.
amantes seruare munuscula suorum/et in
proprio delectantur. **A**deo enim sepe inar-
descunt v̄libus et paruis istis oblectamen-
tis/vt eorum occasionibus soleant turba-
re concordia fratrum. quod persuasione dia-
bolica fieri dubium non est/qui in eo ten-
tat in quo magis se preualere cognoscit.
Propterea diligenter omnia terrena calcā-
da sunt/que caritatem fraternam turbare
possunt/vt sit laqueus contritus et nos libe-
rati simus. **V**icesimo secundo superad-
dit **Hugo** supradictis q̄ frater qui munus
acceptum celauerit/furti iudicio condem-
net. **P**arum dixi imo certe sacrilegio/qd̄
peius est/q̄si iude similis factus proditori
Prodit enī conuentū totū/cum rem eius
cōem ecclesie/de sinu caritatis subtrahit in
pp̄iū vsū. **V**erū dixerim p̄didit seip̄m
cū retrospectit ad abiectū seculū/et regulam
violat et votū. **E**rgo si furtū cōmittis fm̄
Dugonē/seruando seculare donariū/nun-
qd̄ erit sacrileg⁹ qui de cōi sacro pp̄iū suū
facit. **I**n cōmuni dederūt fundatores. et ni-
si in cōmuni retinere potes cum salute.
Vicesimo tertio lauacrū corporis infirmi
et lotionē vestīū curiosam p̄hibet **August.**
in regula fieri fm̄ pp̄ium arbitriū fratrum
sed magis prepositi/vt etiam si nolit frater
faciat iubente preposito/quod illi expedit
pro salute corporis. **E**t si velit/negate illo/n̄
faciat vt nō obediat sue cupiditati. **C**ū er-
go beat⁹ pater **Augusti**. cuz regula/vota/p̄-
missa/maximus et prim⁹ sit p̄positus post
deum/regularib. filijs suis canonicis/p̄ci-
piēs in tot locis et passibus omnia habere
cōia. et in pp̄io nihil. sequitur q̄ illi paren-
dū est/et non pp̄iē lasciue. qm̄ **Dugone** te-
ste non ornat nitor corporis aut vestīū sed
moz. et spūalis magis querenda est mun-
dicia q̄ corporalis. **S**i ergo pp̄ia libido p̄-
bibet in lotionē vestīū aut corporis rōe obedie
p̄misse q̄ pp̄iā abiectū voluntatē. q̄re etias
n̄ p̄hiberet p̄petas pecunie et localū/repu-
gnās voto paupertatis/caritatis fratne/mul-
to min⁹ rōabile videt̄ i forēsib. et aliēis pp̄-
uz licet cui⁹ mōi sūt fortune. bōa. i. cista/aut
i camera fuata/q̄ i p̄pa corporis sanitate lō-
ge mag⁹ necaria. s; in ista scōa p̄pa volūtas

prohibet et aufert / vt dictū est. ergo similit̄
 et in prima. **V**icesimo quarto largitur
 p̄ illud in regula augustini de egrotantiū
 cura laborantiū et debiliū vel senū. que ali
 cui est frat̄ in iungenda. vt perat de cella
 rio quod cuiq; op̄ esse p̄spererit. **Q**uādo
 quidē ergo necessitate petēde sunt de cōi
 cellario. ergo si nō sit opus p̄prio p̄ necessi
 tate infirmitatis. multomin⁹ t̄pe sanitas.

Vicesimo quinto arguit p̄ eundē **A**ugu.
 ibidē. **S**ine inq̄t qui cellario. siue qui ve
 stibus / siue q̄ codicib⁹ scribēdis preponū
 tur / sine murmure seruiant fratrib⁹ suis.

Propriū ergo vestiariū tolerare aut p̄pe
 ti est regulā interimere p̄missam q̄ cōmu
 nē statuit magistrū vestiarij p̄ expressum.

Lois autē tollit. cū quisq; p̄ se curā gerit
 et p̄ consequens regulā corrūpit et frangit vi
 dentib⁹ scientib⁹. et volentib⁹ vobis singu
 lis in graue discrimē salutis aīaz vestraz.

Regula ponit vñ cōem. vos autē p̄rios
 oēs. **D**icite ergo si regulā p̄missam serua
 tis. **V**icesimo sexto cōfirmat hoc ip̄m p̄
 illud qd̄ mox sequitur in regula. **V**estimenta

inq̄t aug. et calciamenta quādo fuerint in
 digentib⁹ necessaria / dare nō differāt sub
 quorū sunt custodia que poscūt. **U**bi hu
 go. **D**ministrare debet frater deputat⁹ cōi
 vestiario sine murmure. **L**aeuāt ergo fra
 tres ne nimis petāt impoꝛtune. aut super
 flue. nā quicqd̄ sup̄fluū est mortifex est il
 lis. **N**ā vnde paupes erim⁹ si penuriā nō
 habem⁹. **A**tendāt q̄ oblatōes fidelium
 sunt q̄ vestiūt et comedūt / vt formidēt po
 puli pctā portare. **U**sq; ergo ad p̄uisionē
 calciamentoz **A**ug. nō descenderet si q̄c
 q̄ fratrib⁹ p̄riū cōcessisset.

Vicesimo se
 p̄mo cōfirmat per illd̄ **A**ugu. in regula.

Lites autē nullas habeatis inter vos. et c.
Maximū autē fomentū litii est p̄riū / q̄
 secant̄ intervolutates teste **S**eneca. **F**eli
 cem inq̄t dixerim humanā vitā si hec duo
 p̄noīa possessiua. meū et tuū tollerēt de me
 dio. **E**t in epla. xiiij. **S**i vis viuere in pa
 ce. aut paup̄ sis. aut paup̄i sis. **R**ixa autē
 est inter cōpetitoꝛes. **E**t **E**thi. v. **B**rige et
 dissensiōes sunt institute. **E**t **B**oetius in
 tertio. vnde foꝛenses q̄rimonie. nisi q̄ vi
 vel fraude a volētib⁹ pecunie repetūtur cu
 pite **T**olle propriū de claustro. et lapades
 extirpisti inuidie. luxurie. rixe. auaricie. ce
 terozūq; defectū. **V**icesimo octauo ar
 guit p̄ illud de regula p̄pe finē. **U**t autē cū

eta ista seruent. dicit aug. et siqd̄ min⁹ sua
 tum fuerit nō negligent̄ p̄treat / s; emēdā
 dum corrigendūq; curet ab eo q̄ p̄est vo
 bis. **I**pse enī quāto loco supioꝛe tāto in
 periculo maiori versat. nisi corrigat vsus
 manifestos et defect⁹ patētes / quib⁹ regula
 corrūpit et laceraat in piculū salutis aīarū /
 quoniā illi⁹ est reddere rationē p̄ ouibus.
Vouit abbas vitā s̄m regulā **A**ug. et s̄m
 frēs **I**lla toties clamat om̄ia esse cōia vñ
 corz aīam. nihil habere propriū. cōue
 stiariū. et tñ cōtrariū agit quotidie. **E**t qd̄
 deteri⁹ est vsq; adeo infecit hoc virus cun
 ctos vt neminē cōscientia remordeat. ne
 mo ex abusi⁹ verustate doleat. aut peni
 teat. qd̄ indicū est obstinatiōis et irremis
 sionis piculū. quoniā qui cōscientiā re
 mordeat non habet. minime penitet. si
 nō penitet fecisse. nō dolet. si nō dolet nō
 conterit. qd̄ nō conterit nō cōfiteat nec ab
 soluit vsq; in finē vite. **D**iscrimē hoc cōe
 est. sed tñ p̄rio capitis. et consequenter mem
 brorū. capitis q; regulā p̄missam nec ser
 uat nec seruare cogit. iuxta vocatōis offi
 ciū cui⁹ est s̄m **A**ugust. corripe inquietos.
 cōsolari pusillanimes. infirmos suscipe
 et patientē ad oēs foꝛe. **D**embrorū autē.
 quia nō tenuerūt p̄missam regulā **P**udet
 dicere sed veritas v̄get. ne in fermentum
 p̄bariseoz descēdat. verendū est hodie de
 quo **D**ath. xiiij. scribit **E**leuobis et c̄ q̄ de
 cimatis mentā. anetū. cimīnū. et reliq̄stis
 que grauiora sunt legis / iudiciū / mīam /
 et fidē. **S**i breuis p̄ducit et longa corripit
 si innotula cātus / si in lectura vocabulo ti
 tubat. si rumpit leuiter silentiū. si cerimo
 nie reuerētiales nō seruant / si vestes inde
 center com̄pte. si ceterisq; minimis defe
 ctus modicus cōmittat / corrigat diligētē
Que at̄ maiora sunt. et in corpe regle p̄o
 misse expressa tā frequēter voraq; tria con
 cernētia / cuiusmodi sunt sup̄bia. rancor.
 comēfatiōes. luxurie. p̄prietas auaricia p̄
 ciose vestes. vasa argētea in camera. ceterē
 q; curiositates / pro chdolor negligēt. **T**a
 les increpans x̄ps prelatos / vbi supra. ce
 cos cecozūq; duces appellat / deglutiētes
 camelū / et culicē excolātes. **V**icesimo
 nono cōcludit p̄ regule calcem. in quo di
 cit **A**ugust. **U**t autē in hoc libello tanq; in
 speculo possitis suspicere. ne p̄ obliuionē
 aliquid negligatis semel in septimana vo
 bis legatur. **E**t vbi vos inueneritis que

B

B

Contra proprietarios

scripta sunt facientes. agite grās deo bonorum omnium largitori. **U**bi autē sibi qui cum vestrum videt aliqd deesse/ doleat de preterito caueat de futuro. orans vt ei debitū dimittat. et in tentationē nō inducat amē. **I**deo autē legit dicit venerabilis hugo et legi precipit ab augustino septimanatim vt memoriter teneat et obseruet diligenter. **E**t quo igit regula bti patris Augustini vobis speculū est o regulares/ tā frequenter vobis corā facie preposita. quō trabes in oculo nō videtis. q̄ festuca videtis in alieno. **T**rabes enī vt dicit **Cris.** sup **Barth.** est peccatū cleri/ festuca autē seculariū. **U**t cuncta seruētur dicit **Augusti.** q̄ in regula sunt regula legat. et min⁹ obseruatū nō prereat sed corrigat. **Q**uo animo ergo tanto tpe dissimulatis pretere cōuestiariū vt induamini ex vno vestiario sicut vescimi ex vno cellario? **N**egare nō potestis quin h̄ voto pmiseritis solenni. qd̄ in regula legitis quotidie tot in passibus et locis. **A**ntevotū dicit aug. libez erat reddere. sed necessarium saluti post votū. **V**oto nāq̄ cōsilia. vobis facta sunt p̄cepta/ et libera necessaria. **A**liq̄n ergo dolendū est de preterito p̄misso et futurū cauendū vt sitis factores verbi et nō auditores tm̄. **J**acobi. i. **Q**m̄ si quis auditor ēz nō factor. cōpabitur viro considerati vultū natiuitatis sue in speculo. **C**ōsiderauit enī se et abijt statū oblit⁹ est sui ipsius. **S**ic est audire quotidie in regula legi (si tamē legat) q̄ vocati estis et cōgregati vt vnanimēs. habitetis in domo. q̄ cor vnū et anima vna. et om̄ia sint generaliter vniuersalr cōia. et nō dicat aliqd̄ propriū. **Q**uā etiā donariū aut paternū mun⁹ vel littera nō seruet. sed phibeat in cōi. q̄ vestes sub vno cōi custode habeant q̄ induamini ex vno vestiario sicut vescimi ex vno cellario q̄ nullus sibi aliqd̄ operetur. sed oīa opa in vnū fiant. qz quāto plus cōe q̄ propriū curatur. tāto amplius in religione pficitur. **Q**uā caritas/ que sua sunt nō querit. s̄ post ponit propria cōibus. **A**udire inq̄ hec s̄ nō facere. audire paz est aut scire regulaz nisi facere seq̄tur. **S**eruare deniq̄ obedientiāz castitatē nō sufficit. si paupertatem et abiectōem paupertatis neglexeris. quoniā apostolo **J**acobo testante. **Q**ui in vno offēdit. factus est oīm reus. **Q**uiniūmo. q̄n to crebrius et sepi⁹ auditis et nō impletis tāto culpabiliores estis. **Q**m̄. ij. **P**etri. ij.

dicit **De**lius erat viā iusticie nō cognoscere/ q̄ post agnitā retrosum cōverti. **L**egitis ergo in ruinā vestrā/ nisi vos preperitis adk mendatōez. neq̄ regulares vocari meremini. aut habitū eoz gerere. seu de eoz bonis necessaria vite sumere iuxta intentionē fundatoz. nisi regulā obfuetis pro virib⁹ a modo in futurū. de preteritis penitentiā agentes. **D**onet autem dñs vt verbis vtar aug. vt obseruetis hec om̄ia. p̄rium abijciētes vt vouistis/ quicūq̄ regulares estis tanq̄ cōcordiez pacis aduersarium. **V**os q̄ q̄ prestis p̄ dei misericordia cogitate aio. denia reducere. et obliqua indirectū. neq̄ dissimuletis vlteri⁹. **N**ō est enīz grandis differētia vtrū letū inferas vel admittas ait **S**imachus papa Innocēti⁹. **E**rroꝝ cui nō resistit approbat et veritas si nō defendit opprimit. **E**zechielis. xxxij. **S**anguinē eius de manu tua requirā. **D**ec de p̄ria pte sufficiant in qua proprietas regle bti augustini visa est repugnare. **I**n sc̄da p̄videndū est q̄liter proprietas impugnetur p̄ sacraz scripturaz et canones tam antozitatibus q̄ exemplis.

Incipit secunda

R pars huius tractatus. **E**ligiosoꝝ status dicit sanctus **Th.** ij. q. cxxxij. est p̄fectoꝝ sicut eoz. **P**robat auctoritate saluatoris mat. xij. **S**ivis p̄fect⁹ esse v̄de oīaz. **E**t **L**u. x. **M**aria optima p̄ ē elegit ad vitā eternā ingredi volentib⁹ necessaria sunt p̄cepta. ad p̄fectōem cōsilia. **H**oc idē dicit **Dion.** in. v. et in. vi. caplis celestis gerarchie. monachos vel theopetas. i. do famulātes p̄fectoꝝ vocās. **C**ōformit etiā. **P**aulus ad colof. ij. **S**up oīa caritatem habere. q̄ est vinculū p̄fectiōis. **U**nūq̄q̄z enī p̄fectū est cū suo p̄iungit fini. q̄ntum possibile est. hoc autē est p̄ caritatē. i. **J**o. ij. **Q**ui manet in caritate in deo manet et deus in eo. **E**t **Dion.** de diuinis noib⁹. **E**t tāsim est faciēs diuin⁹ amor. trāsponēs totaliter amantē in amatū. sane tm̄ intelligēdū. **T**otū enī et p̄fectū totalitate diligibilis nō diligit nisi a seipso deus totalitate diligit anime nisi a beatis. hoc est toto affectu. semp in deū tendere. sed bñ totalitate viatoris q̄ in affectu nihil h̄z non solū repugnans caritati. qd̄ est peccatū. qm̄ hoc etiā incipientib⁹ p̄ficientib⁹ cōuenit. sed

etiā impeditiū eius vt sunt sollicitudo. cu
ra tp alium. possessiōes. diuitie. propria vo
luntas. cōiugium. et bñdī que abijciūtur
religionis voto. Nam teste **Augustino** ve
nenu caritatis est cupiditas. Hinc in col
larōnib⁹ patrū inq̄ abbas **Boyses** Ieu
nia. vigilie. meditatio scripturaz. nuditas
7 priuatio facultatū nō pfectio sed perfe
ctiōis instrumēta sunt. nec in ipsis p̄sistit
discipline finis/ sed p̄ illa deuenit ad finē.
quia nō om̄is religiosus pfectus est/ s; tñ
pfectū habet statū. **Precepta** remouēt
que caritati sunt cōtraria. cōsilia autē im
pedimēta actus ei⁹. **Dicit aug.** in enchirī
dion. **Quecūq;** mandat de⁹ quoz vnū est
nō mechaberis 7 quecūq; nō iubet s; am
monet poti⁹ consilio. quoz vnū est. bonū
homini mulierē nō tangere tūc recte fuit.
cū ad charitatē ordinant. q; mox vnū q̄s
deo. i. ad **Thimo. vij.** Finis p̄cepti cari
tas. **Precepta** vt ait **Dieron.** ad demetria
dem virginē. Et prohibitiōes de necessi
tate sunt salutis/ vt colere deū 7 sabbatuz
nō occidere non mechari. rē. q; mala. phi
bentur 7 precipiūtur bona p̄ illa. Sed cō
silia de concessis sunt 7 licitis/ vt est liber
tas volūtatis. vsus carnis in cōiugio pos
sessiōes 7 diuine. i. **Lozin. vij.** De virgi
nibus dñi p̄ceptū nō habeo. consilium
autē do **Ab horū** abstinētia voto se astrin
git religionis pfectio. quo pfectius vacet
deo ad augmentū meritorū victoriā tēta
tionū 7 maiorē vnionē cū deo. **Hinc Iu
do.** de summo bono recedere inq̄t bonuz
est corpe. sed longe meli⁹ volūtate. Et **An
selm⁹** in libro de similitudinib⁹. ponit de
homine vlcenib⁹ 7 arenulis pleno. q̄ se li
gari facit 7 secefr sanef. Et **greg. sup Eze
chiele.** Sicut bolocauitū est pfecti⁹ legis
sacrificiū q; totū incendit. sic q̄ nihil refer
uant sed sensum linguā atq; substantiam
om̄ipotēti immolāt solenni voto. vt deo
totaliter se mancipēt/ pfectiorē hñt status
cuiusmodi est religio. **Finis** siquidē reli
gionis pfectio caritatis cui⁹ sunt impedi
mēta tria/ que abijciūtur voto. libras sui.
possessiōes 7 diuitie 7 carnis voluptates
licite secularib⁹. 7 phibite religiosis. qua
tinus p̄ abstinētiā horū. pmissam opam
dent caritati p̄fere. **Confirmat** id ip̄m a
sancto **Ibo.** vbi supra. **Status** inq̄t reli
gionis est qōdam exercitiū 7 disciplina. q̄
ad p̄fectū itur caritatis **Ad hoc** ac necessa

riū est ab amore mundaliū affectū diuer
tere. vt patz p̄ **aug. li. x.** cōfessionū. **Din⁹**
te amat. inquit. dñe deus q̄cunq; p̄ter te
aliquid amat. Et **Matth. vi.** Nō potestis
deo seruire 7 māmone. Et **Jobānes** in ca
nonica. **Frēs** nolite diligere mundum rē.
Quoniā qui diligit mūdū nō est caritas
dei in eo. Et **greg. in omet.** Tanto inquit
quisq; min⁹ supius diligit/ q̄nto magi in
ferius delectat. **Amor** ergo siue cōcupiscē
tia carnis 7 oculoꝝ 7 supbia vite p̄pedi
unt p̄fectiōem caritatis dei 7 primi trahūt
q; hominē inferius **Sed** p̄ oppositū pau
pratis votū. castitatis quoq; 7 obedientie
tendit sursum in deū. veluti nihil inferi⁹
habens/ qd̄ delectet **Paupratē** cōmēda
uit x̄ps caput ecclie nascendo. **Lu. v.** qm̄
a paupere matre virgine nascit in stabulo
pannis inuoluit. 7 inclināt in p̄sepio **In**
om̄i deniq; vita sua relucet paupras. **Hi
bil** possidere in pprio cōmēdat vetus tes
tamentū **Num. xvij.** Dicit dñs ad aarō
In terra eoz nihil possidebitis. nec hēbi
tis partē inter eos. **Ego** pars 7 hereditas
tua in medio filioꝝ israel. **Amis** avarus
est dicit **Augu.** cui nō sufficit de⁹. Et **hie
ro.** Dñs cum istis infimis pars fieri dedi
gnat. Et **amb.** Hi apti sunt ad regnū celo
rū. qui nullis cupiditatib⁹ occupant. sed
ad futura festinant p̄missa vite celestis. Et
grego. Illic cupit anim⁹ assistere vbi se spe
ret sine fine gaudere. Et ad magna p̄mia
pueniri nō potest. nisi p̄ magnos labores
Si p̄ter te dñs sue renūciat matri. cū di
cit **Que** est mater meaz q̄ sunt fratres mei
Cur tu dño tuo cupis anteferrī? **Uñ** ius
ueni querētī quo pacto vitā haberet eter
nā. **Respondit** veritas. **Si** vis inq̄t ad vi
tam ingredi serua mādara. **Rursus** dicere
iuuene. **Hec** om̄ia feci a iuueture **Adiecit**
Si vis p̄fectus esse vade 7 vende om̄ia q̄
habes. 7 da paupibus 7 sequere me. **Hoc**
summo p̄ claustralib⁹ notandū. **Non** enī
ait domin⁹ manduca. quiesce. dormi. frue
re delicijs et honorib⁹ mundi. thesauros
habeto/ vasa argentea. iocalia 7 cetera. sed
dicit vende om̄ia. non partē sicut **Anani
as** 7 saphira. sed om̄ia tua supple/ que ha
bes iusto titulo. **Nec** ait da proximis/ sed
paupibus. **Nec** attendendū dicit **august.**
quib⁹ monasterijs aut indigētib⁹ hoc fe
cer. quoniā oim̄ christianoꝝ res vna pub
lica est. **Audiant** paupes 7 letētur. que sit

E

Contra proprietarios

pars hereditatis eorum. Beati inquit xps
paupes quonia ipsoz est regnu celorum.
Ecōtra paulus ad **Thimo. vi.** Radix in-
quit oim maloz cupiditas. Hac cupida
te plus hñdi q̄ opus est. fm glosam magi
stri. z diabolus cecidit de celo in infernu
z parētes nostri primi de paradiso in exili
um. In greco autē habet radix oim malo
ruz phylargia. i. amor pecunie. Scribit
etiā **Eccl. x.** Auaro nihil est scelestius. Et
apls vbi supra. Quā quidā inquit appe
tentes errauerūt oino a fide xpm deserē
tes. qz in duobz locis nō potest affect⁹ no
ster partiri desideriu suū. Breuiter diuers⁹
in locis sacra scriptura laudat z approbat
voluntariā paupratem. In religione ergo
que est dom⁹ dei abijciēda est ois negocia
tio z proprietatis possessio. Non sic inqt
Hieron. in domo orōnis. negotiatio. nō
possessio amor. nō cupiditas. ne ingre
diat̄ Jesus iratus speluncā latronū. z mē
sas subuertet vendentiū in hora nouissi
ma mortis. **Vult** inqt **Origenes** sunt in
domo dei que est ecclesia non spūaliter vt
pmiserūt viuētes. sed carnalr magis. vē
dentes z emendētes. q̄ rarius orōi debite
vacāt secularibz intenti z dediti negocijs.
H Actenus pprietas collisa lapidibz sa
cre scripture. supelst eā p canones sa
cros impugnare. extollēdo voluntariā pau
pstatem. **Clemēs quart⁹. xij. q. i.** dulcissi
mis. rē. sic dicit **Cōis** vita oibus est neces
saria fratres. maxime his q̄ deo irreprehē
sibiliter cupiūt militare. z vitā apostolorz
imitari. **Cōis** enī vsus omniū que in mū
do sunt oibus esse debuit. sed p iniquitate
alius dixit hoc esse suū. alius istd. z sic in
ter mortales orta ē dissensio. Deniqz gre
corū quidā sapiētissimus omnia cōmunia
esse amicorū dixit. Et sicut aer ait. aut lux
solis diuidi nō potest aut mediari. ita nec
cetera quecūqz cōmunia/que data sunt oī
bus ex natura. Propter quod dñs ait per
ppherā. **Ecce** q̄ bonū z q̄ iocundū habita
re fratres in vnū. Et apostoli cōmunē in
vnū duxerūt vitam. **Qm̄** vt in eoz actibz
dicit. multitudinis credentiū erat cor vnū
et ania vna. nec quisqz aliquid dicebat su
um. nec erat egens inter eos. **Omes** q̄ do
mos vel agros possidebāt/ venditis illis
offerebāt precium ante pedes apostolorz
sicut quidā veitru cognouerūt z viderunt
nobiscū. **Ananias** autē vir auster⁹ z Sa

phira vxor eius qz mentiti sunt nobis pñ
tibus corruerūt. **Sequitur** Quaproptervo
bis cauenda mandam⁹ z vobis obedire p
cipim⁹ doctrine aplozū exemplis vt ab
apostolicis regulis nō discedatis/ sed cō
munē vitā ducentes adimplere sata gatis
Ibidē statim allegatur post. **Hieron.**
ad nepotianū. Clericus interpret vocabu
lum suū/ z esse nitat quod dicit **Cleros** gre
ce fors est latine. qz dñs pars ei⁹. z de sorte
dñi sunt **Talis** ergo esse debet vt possidea
tur a dñoz possideat ipse dñm. **Q** si quip
piā preter dñm possideat pars ei⁹ non erit
dñs. verbi gratia si aurū. si suppellectile/
cum istis nō dignat̄ dñs fieri ps ei⁹. **Hinc**
leuita nō accepit partē in terra sicut ceter
re trib⁹. **Ambrosi⁹** consequēter de fuga
seculi. hoc in loco inducit. **Cui** ait portio
est deus. nihil curare debet nisi dei. ne al
terius necessitate z sollicitudine impediāt
August. in eodē loco **Holorē.** Due res
in vobis pollere dñt. cōscia scz fama **Cō**
sciētia est necessaria tibi. fama primo tuo
Sequitur paulo post. **Nulli** licz in societa
te nostra aliqd habere ppriū. **Et** si qui ha
buerint faciūt qd nō licet. **Sequitur.** Qui
habent ppriū vel habere volūt aut de pprio
viuere cōtra pceptū/ nō mecū manebūt in
socialē vitam. **Volo** habere claudos q̄
plāgere mortuos. **Ex** concilio lateran.
extra. c. ij. de statu monachorū **Monachi**
nō precio recipiant in monasterio. nec p
mittant habere peculū. **Peculū** habere/
vt dicit magister **Berard⁹** magn⁹ in tracta
tu de pprietate monachoz non est habere
principale dominiū in re ipsa. sed vt seru⁹
sub dño. sub patre fili⁹/ sub abbate mona
chus. ex licētia ipsoz sub qb⁹ sunt. **Et** tñ
hoc nunqz monachis cōcedit fm glo. **In**
no. qui est lucerna iuris. nisi p adiūcta ad
ministratōne. vt si fuerit vestiari⁹ elemosi
narius vel thesaurari⁹/ vel hmōi cōmune
habēs officiū. deseruiens vtilitati cōmu
ni ecclesie. vt fidelis sit z prudens dispen
satoz nō querēs que sua sunt/ sed que oim
Qui aut̄ peculū habuerit nisi ab abbate
fuerit ei pro iniūcta administratōe pmis
sum/ a cōmunionē prinēf altaris. **Et** qui
in extremis cū peculio fuerit inuētus. z di
gne nō penituerit. nec oblatio pro eo fiat
nec inter fratres habeat sepulturā. **Quod**
de vninersis religiosis precipim⁹ obserua
ri. **Abbas** autē qui diligēter ista non caue

rit officij sui iacturam nonerit se incursum. Consequenter Clemens tertius paulo post super quodam canonico regulari qui in articulo mortis agens licet a priore suo monitus proprium quod contra regulam laenter habuerat noluit resignare et sic diem clausit et fuit inter fratres traditus sepulture. Et infra Inquisitioni tue respondem quod ille canonicus non tantum fuerat christiana sepultura priuatus. verum etiam si sine matimo scandalo fieri potuit. de ipsa proijci dignus est ecclesia. Item ibidem. Innocentius tertius abbati et conuerti sub lateo. Cum ad monasterium. etc. firmiter inibem nequid decetero monachorum lineis commisit utat. Prohibem districte sub auctoritate diuini iudicij ne quis monachorum proprium aliquid possideat si quis aliquid proprium habet totum incontinenti resignet. Et infra. Si proprietatis. etc. apud quem inuenta fuerit in morte. ipsa cum eo in signum perditionis extra monasterium in sterquilino subterret. Item quod beatus Gregorius in dialogo senariarum feliciter. Unde si quicquam alicui fuerit destinatum. non presumat illud accipere. sed abbatum aut priorum aut cellerario assignet. Sequitur in fine. Nec estimet abbas quod super proprietate possit cum aliquo monacho dispensare. Quia abdicatio proprietatis. sicut et custodia castitatis adeo sunt annexa regule monachali. ut circa ea nec summus pontifex possit licentiam indulgere. Quod autem votum solenne religionis indispensabile sit patet Levitici ultimo. ubi dicitur quod semel sanctificatus est domino non potest in alios usus commutari. Nec facere potest prelatus quin deo consecratus per votum religionis obligetur ad hoc quod vouit. Idem sentit Bernardus in libro de precepto et dispensatione. Quicquid ait in spiritualibus in regula est traditum in manu non relinquitur abbatibus. Et paulo post. Nec enim abbas super regulam est cui semel etiam ipse spontanea professione se subiecit et deuotus. Votum etiam paupertatis indispensabile ostendit sanctus Thomas secunda secunde questione. lxxxix. Grauius enim ait est quam periurium votum fractum. et eo quod deo soli votum sit et promittitur. Juramentum autem deo et hominibus. Secundo quia votum obligat ex fidelitate reddendi deo promissum. Juramentum vero ex reuerentia veritatis que est ipse. Grauior est autem infidelitas quam irreuerentia. ergo etc. Et confirmatur

tur per eundem in eodem libro in materia de voto ubi dicitur quod si votum fiat solenne etiam de impossibilibus. verbi gratia peregrinatio egrorum. elemosina pauperibus. et huiusmodi. nihilominus debet semper haberi promptitudo voluntatis. quoties occurrit memorie et facere quod in se est.

In his etiam que per se mala sunt et beneficiari nequeunt. dispensatio non cadit secundum Bernardum in epistola ad Adalmonachum et in libro de precepto et dispensatione. cuiusmodi est habere proprium monacho. quod ad non habendum se astringit per votum religionis. Proprium inquit possidere homini seculari licitum est. monacho autem purum malum. Nam ubi proprietatis ibi singularitas. ut dicit Bernardus ad Carthusiensem. ubi singularitas ibi angulus. ubi angulus ibi sordes. ubi sordes ibi rubigo et diuisio

Benedictus. xij. Illis inquit quibus incumbit onus de vestiariis. calciamentis. et alijs corporis necessarijs prouidendi. statuimus ut hoc deceter faciant tempe congruo iuxta suppetentiam facultatum et conditionem regionis. Et sequitur modus. Et illud quod erit datum singulis canonicis pro vestiario. taxet in annuali. Non est intelligenda huiusmodi taxa in pecunijs dandis cuiuslibet singularitatem. sed magis secundum licetam regule. magistro vestiarij qui debet ista prouidere in communi pro omnibus illis inquam quibus incumbit onus de vestiariis et calciamentis. etc. Nam distributa cuiuslibet portione pecunie. ut isti falso opinantur. sequitur quod nulli incumbit onus ista prouidendi in communi pro singulis. Est hoc de anathemate Iberico aliquid cum Achor reseruare. Achor id est peruersus promissum votum. tria de anathemate prohibito contra deum furatur. regulam auream. pallium coccineum et trecentos argenteos id est propriam voluntatem. carnis voluptatem et diuitias seculi. Tot enim modis religionis frangitur sacramentum. Sed non est tacenda punitio huic sceleris infligenda. Non enim derelicti sunt filij israel a domino et prostrati ab hostibus vrbis. Day. i. a vicibus cunctis deducti in precipitium morum. Cum autem flet Josue stragem istam. ait dominus illi. Peccauit populus israel. et preuaricatus est pactum meum tuleruntque de anathemate. et furati sunt et mentiti. et absconderunt intervasa sua. nec

B

k

Contra proprietarios

poterit stare ante hostes suos. quia pollutus est. Et nō ero vltra vobiscū. donec cōteratis virū qui huius sceleris reus est. In q̄ innuit q̄ dñs in totā eccliam irascit propter vnū proprietariū. vt dicit autor summe viciōrū. propterea psequend⁹ est talis ne propter vnū ceteri patiant omnes. Quā vt ait ap̄ls ad Rho. i. Qui talia agūt scelerata supple prius e. uerata digni sunt morte. Non solū qui faciūt sed q̄ cōsentiūt faciētibus. lxxij. di. dicit. Symachus papa in decretis. Nō est grandis differētia an letum inferas vel admittas. Et Innocenti⁹ ibidē. Error cui nō resistit approbat. Pius etiā papa. Quid pdest suo errore non pollui. qui cōsensum prestāt errātī. Et ambrosius in libro de patientia inq̄t. Qui a socio si p̄ iniuriā nō repellit. tātus in vicio est q̄ ille q̄ facit. O formidanda sentētia religioſ que sequit. Josue. vij. Anathemata. i. prietas in medio israel est id est contemplatiuoz. Non poteris stare corā hostibus tuis. donec cōterat qui cōaminaus est hoc scelere. zc. Sequitur in fine capituli. Et lapidauit Achoz. omnis multitudo filiorū israel. z cuncta que cōtulerat de anathemate igne cōsumpra sunt. Potius proprietarius in seculo cōterat lapidibus correctōis. z cremet facibus charitatis z zeli dei q̄ post mortē supplicij dissimulando deputet eternis. Scribit ad propositū scdo Nachab. xij. q̄ cū corpa que ceciderat in bello cōtra Borgia ydumeuz post diē septimū Judas pararet sepelire inuenit sub tunicis occisorū z de denarijs idolorū. qui ap̄d Janiā ceperāt cōtra legē z eos cōperit corruisse ob hanc cāz Si ergo iudeis viris popularibz tam grauis vltio cōtingit pro acceptis semel z retētis cōtra legē eoz denarijs. quid pfectis viris fiet trasgressionē votoz solenniū. nec semel sed p totā vitam eozū. Apostasia quedā est dicit autor summe viciōrū prietas monachoz maior q̄ relinq̄re habitū aut exire metas ecclie preter plati licentiā / qz paupras voluntaria magis est de substantia religionis q̄ habitus. Religio enī ordinat ad pfectōem caritatis. que est amor dei vsqz ad cōtemptū sui. Habere ergo propriū vt dicit sc̄s Thom. ij. q. cxxxvi. arg. vij. repugnat pfectōni religionis. Voluntaria paupras pacis est fundamētū vt dicit aug. in li. xij. de ciuitate dei. Inter fra

tres inquit cōcorz z amica consonāria caritatis fraternē. cū nihil habet vñ qd non omnes. Ecōtrario inter proprietarios rixē q̄ridiane. inuidie. susurratio. detractio. nulla pax. nulla caritas. nulla sal⁹. opiniones z brige. adeo vt quicqd placet vni displicet alteri. Hinc scissure z discordie. inequalitates in habitu et victu. hic abiecre. hic curiose induit. hic vt dñs. ille vt seru⁹. hic vt pater. ille vt diues incedit. hic esurit ille ebrius est. hic aurū cōtra vorum possidet. ille debitis multis obligat. z oīa dilapidat z expedit. Et sic fraudat intērio fundatoz. cōtemnit ecclie institutio. vilipēditur euangelica instructio. negligit propria salus. z lumē pfecte religionis quondā in ecclia radians pro maiori parte modernis t̄pibus pro chdolor obscuratur ne dicam extinguit. Et hec de secundo membro dicta sunt.

Incipit tertia pars

huius tractatus. Scussis vicijs telis duobz exphetra. incult⁹ q̄z exposceret ordo z dignitas materie. sup̄est accedere ad tertium. q̄ p viribz reuellēde sunt proprietarioz obiectōes. Prio siq̄dē loco qdā palli amēro fallere vidēt. dicētes vestitariū nō esse propriū. s. magis pcuratio. qd abusio est nois. Nā pcurare ē curare p alijs proprietari⁹ autē p se solo curat. Itē pcurator vestitariū p regulā dicit eē cōis p oibz. isti autē p se t̄m. In q̄ priant regle necnō z voto paupratis. In deut. xxiij. ca. scribit. Cū uouit ueris dño deo tardabis reddere. qz requirit illd dñs. P̄u⁹. Si morat⁹ fueris reddere impudat tibi in pctm. Et paulo post. Qd semel egressus ē de labijs tuis obfuabis z facies sic pmisit dño zc. Et malach. i. Ad uos o sacerdotes q̄ despiciūt zc. Et infra. Et offertis sup altare meū panē pollutū. Et paulo post. Non est mihi voluntas in uobis. dicit dñs exercitū. z munus nō suscipiam de manu uestra. Sequit in fine. Maledictus dolosus q̄ hz in grege suo masculū z uotūz faciēs immolabit debile animal. Masculū uouit dño regularis cum paupra rēdesponsauit. sed debile reddit q̄ adhuc seruat propriū. Irredere ne est augustinū patre dicētē in exordio r̄gule. Hec sunt que vt obseruetis p̄cipim⁹. zc. Et seq̄t. Et nō dicatis aliquid

R propriū. Secūdo obijciūt consuetudi nē tanto tpe. et a psonis tam discretis et eruditis et in tot monasterijs obfuarā. Quibus mīdet regula iuris dicēs. q̄ possessor male fidei nullo tpe p̄scribit. Et augu. in enchiridion. lxxxvi. Nostris ait t̄pib⁹ multa mala ita in aptam cōsuetudinē deueniunt. vt aut parua. aut nulla esse credātur que magna atq; horrenda sunt. vsq; adeo vt nō solū nō occultanda. vtz etiā predīcanda et diffamāda videātur. Item idē sup illud ad gal. Timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis. exclamare in q̄t̄ p̄pulsus sum. Ne peccatis hoīm. qz sola iūsta exhorrescim⁹. Usitata vero pro q̄b; ablus endis filij dei sanguis effusus est. quāuis tam magna sint vt oīno claudi cōtra se regnū dei faciāt. sepe videndo oīno tolerare et sepe tolerādo etiā facere cogimur. **I**n sermone q̄rte dñice aduētus. Nolite inquit pctā continere in q̄b; forte iā cōsuetudinē fecistis. Dñe enī pctm̄ cōsuetudine vilescit. et fit hoī quasi nullū. **I**lico vt obduruit iā dolo: ē pdidit. et putre est nec amplī⁹ dolet. qd̄ autē nō dolet nō pro sano habendū est. sed magis pro mortuo cōputādum. Cū vlcus pungit et dolet. aut sanū est aut adhuc spem h; sanū est. Cū autē pungit et nō dolet. p̄ mortuo hūdum est. et de corpore p̄cidenū. Dicant igit̄ proprietatis defensores q̄ voverūt paup̄tatē an consuetudo ista eos excuset. **S**ed dicēt forte q̄ papayl ecclīa cū eis sup hoc disp̄sattit. Audiāt papā Innocentiū expresse dicētē. Abdicatio inq̄t̄ propteratis. sicut et iustitia castitatis adeo est ḡnera regule monachali. vt nec summ⁹ p̄t̄ifex possit circa eā dispensare. ergo a fortiori nec generale capitulū ordīs. nec abbas p̄ indulgere licentiā. cū papalis p̄t̄is excedat oēm potestate inferiorū post xpm̄. vt habet̄ dīf. xciij. ciprian⁹ et xij. nō decz. **Q**uod autē votū hoc nō seruetur multis in locis et a plib; annis et magnis viris nō excusat. s; magis aggrauat. Inoleuit autē hoc ex negligentia platorū in salutis eoz piculū. Nihil magis dissonū rōi q̄ habitū ordinis gerere exterius in oculis hoīm et statū p̄fectiōis simulare inter⁹ autē vota salutī necessaria infringere. Rōnalis est cōis cōsuetudo que a iure approbat̄ dicit̄ Job. in summa cōfess. li. ij. ti. vi. Et quā romēna ecclīa seruat. aut p̄cipit seruandā. Irrōnabilis est vel iniq̄

non p̄scribit̄ Innocenti⁹ dicit. q̄ rōnabil illa dicitur q̄ nō obuiat canonicis institutis. aut quā ius sustinet Irrōnabilis at̄ que cōtra canonū instituta et a iure improbat̄. cuiusmodi est propteratis inter religiosos. **A**it enī Greg. cuidā ep̄o. Si cōsuetudinē opponis. tibi est aduertendū. q̄ dñs dicit in euāgelio Job. xiiij. Ego sum veritas. Nō ait. ego sum cōsuetudo. **Q**uā Lipzani martiris sentētia est. q̄ qlibet cōsuetudo quāuis vetustate vulgata. sp̄ est veritati postponēda. et vsus oīs veritati p̄rius abolēdus est. Cōsuetudo q̄z sine veritate veritas est detestabilis error. Frustra ergo. cū hic abusus proprietatis. euāgeliorū. canonū et sc̄t̄oz patrū autoritatibus reprobā. cōsuetudo dicit̄. sed magis vsitata culpa debet vocari. q̄ obligat mentē pondere suo vt ait greg. in quarto moralū. vt nequaq; etiā surgere possit cui; velit. et q̄t̄ vicibus frequētatiōis prauē astringit. q̄si tot vinculis in mēte sua colligat. **S**cribit quoq; Hiero. ad Celantiā. Asperā inquit insuauē fecit nobis virtutū viā longa cōsuetudo peccādi. **I**dem. etiā in li. soli loquiorū p̄rio. Prauus inq̄t̄ vite vsus aboleri difficulter p̄t. et assidua cōsuetudine vitii in naturā cōuertit. Anīm⁹ scelerib; irretit⁹ vix diuelli p̄t dicit̄ Beda. in li. de templo salomonis. Non est p̄ labor a cōsuetudine sese pestifera reuocare. Inanis ergo est hec excusatio in pctis. et friuola q̄ p̄tendit̄ propter cōsuetudinē malā. q̄si dice ref. q̄ abolita sunt p̄cepta legis. qz iā a maiorib; et maiori p̄te hoīm nō seruant. et qz nō fuare ea a lōgo est cōsuetū. **T**ertio obijciūt propteratis defensores. q̄ in capitulis eoz de h̄mōi p̄prietat̄ vsu dispensatū est vsq; adeo q̄ apli⁹ nō fit timidū. **P**ace salua dicētū. vt dictū ē supra. et allegatur p̄ decretalē Innocentiū. iij. extra de sta. mo. cū ad monasteriū. **Q**uod votū paup̄tat̄. adeo annexū est regle monachali. vt nō estimet abbas q̄ sup hūda p̄prietate possit cū aliquo dispensare. imo nec summ⁹ pontifex. **I**dem dicit̄ sc̄t̄us Tho. in. ij. q. lxxxvij. de voto solenni. q̄ est indispensabile. **C**ōformiter ad decretalē. quoniā min⁹ est cōmutare votū q̄ absoluerē vel dispensare. **S**ed aīal deo votū cōmutari nō p̄t. **L**eni. xxvij. Sanctū erit inq̄t̄ l̄ra et cōmutari nō poterit propt̄ meli⁹ aut pei⁹. **L**āz assignat̄ doctor sanct⁹. Quoniā moysi vouebat̄

D

Contra proprietarios

deo. sanctū reputabat/ quasi diuino cul/
tui mācipatū. **S**icut nec modo calix aut
alia res cōsecrata deo posset cōmutari in
meli⁹ aut peius. **S**i ergo nō p̄t summ⁹ pō
tifer sanctificatiōem rei inaiate tollere. vt
lapidis altaris calicis. aut vestimentorū.
ergo multomin⁹ ab hoīe deo sanctificato
pervotū solēne religionis **I**deo facere nō
potest papa q̄ q̄ religiois p̄fessione sc̄ifi/
catus est deo. nō teneat tribus essentiali/
bus votis q̄ diu stat in religione. **R**ur
sus q̄ votū est p̄missio deo facta dicit san
ctus **I**ho. 7 nō reddere deo votū. sp̄s q̄
dam infidelitatis est/ q̄ sub dispensatiōe
nō cadit. **E**t sicut nō p̄t abbas precipe
re malū suo monacho/ vt dicit idē sanct⁹
sc̄da sc̄de in materia de voto: ita bonū deo
debitū nō p̄t phibere. **E**t in manifest⁹ ma
lis dispensatio nō excusat a culpa. **H**inc
sc̄tus **Bern.** in li. de p̄cepto 7 dispensatiōe
dicit. **I**n p̄ se malis nō cadit disp̄satio/ 7
que bñ fieri nō p̄t. cuiusmōi est h̄re pro/
p̄riū ei qui om̄ia abiecit in voto paupertas
Hoc inq̄t **Bern.** ad adā monachū secula
ri p̄riū possidere licitū est. monacho vero
purū malū. **D**eniq̄ si dispensatū est iu
re aut facto. nō deberet hoc votū exigi a p̄/
fitētib; nec p̄mitti in regula. **D**icit quoq̄
Bern. in li. de p̄cepto 7 disp̄satiōe. q̄ q̄c
quid in regula traditur. in manu nō relin
quit abbatib;. **N**ecq̄ abbas supra regulā
est. cui semel ipse sese sp̄tanea p̄fessione
subiecit **Q**uarto obijciūt 7 dicit q̄ tra
ditio illa clauū excusat que fieri solet q̄li/
bet anno in manu superioris. **I**stud repu/
gnat obiectiōi p̄cedēti. **N**ā si dispensa/
tū est de hoc p̄rietatis voto/ vt obiectio p̄
cedens p̄tendit. frustra est clauis tradēda
abbati in signū p̄sensus. **E**st etiā p̄tra de/
cretalē sepius allegatā. que votū in dispen
sabile ponit paupertatis sicut 7 castitatis **E**r
go sicut abbas nō posset disp̄sare de for/
nicatiōe. ita neq̄ de possessione in p̄rio
nisi dūtaxat in cōi. ratōe alicui⁹ am̄ministra
tōis vel officij. 7 nō p̄restario vel necessi/
tate singulari. **T**este decretali ex cōilio la
teranēsi extra de statu monachorū que ait
Monachi p̄ce nō recipiant nec peculi/
um habere p̄mittant. **P**eculiū lōge min⁹
est q̄ p̄riū. q̄ fm iura q̄ res h̄nt in pecu/
lio nō h̄nt plenū aut p̄ncipale dominij
sibi. s; suo superiori. vt seru⁹ sub dño. filius
sub parētib;. 7 monach⁹ sub abbate. sed ex

eorū sub q̄b; sunt licētia p̄ tēpe p̄mutādi.
vendendi. 7c. **E**t hec potētia nō est libera
sed limitata 7 subiecta. 7 tñ p̄ciliū **L**atera
nē. hoc phibz monachis. a fortiori ergo
p̄p̄riū. **O**biectio ergo p̄dicta abusus ē:
7 irridere deū qui tñ nō irridet vt ait apo/
stol⁹ ad **Gal.** vi. **S**olū ergo licitū est illis
7 p̄missum clauē abbati vel superiori refer
re/ qui h̄nt am̄ministratiōē. vt magister ve
stiarij. thesaurari⁹. cellerari⁹. aut elemosy/
narius. in signū subiectōis 7 am̄ministra
tōis. **V**endosa quoq̄ est. 7 delusoria ve
ritatis p̄tense. clauē abbati referre. q̄ clauē
uem referunt. sed retinēt op̄er affectu. que
sunt sub clauē reclusa. **D**uo sunt inq̄t **D**u
go de san. vict. que relinq̄re oportet p̄pter
deū. **F**acultas retinēdi quicq̄ p̄riū. 7 vo
luntas h̄ndi. **E**t tñ tradēdo clauē neutri
relinq̄tur horū. **D**ic q̄so defensor p̄rietatis/
tatis/ q̄d suas in cista. tuū est an nō? **T**u
um dicere vetat regula in p̄ncipio. **N**emo
inq̄dens dicat aliqd p̄riū. **E**rgo tuū nō est
sed omniū. nec tibi seruare debes/ aut in
vsum accipe q̄d tuū nō est. **Q**uid ergo cu/
stodis nō tuū? **R**epone. repone in cōi q̄d
tuū non est sed oim in cōi. neq̄ clauē refe
ras/ q̄ clauē habere nō debes. **Q**uinto
obijciūt defensores p̄rietatis dicētes nō
esse p̄p̄riū. p̄ hoc q̄ ad nutū manz abba
tis quonēs volet reuocare. **C**ōtra hos iaz
in parte respōsum est supra. **P**rio q̄ neq̄
religiosus retinere potest peculiū/ aut ser
uare nisi pro am̄ministratiōe officij nec ab
bas p̄t disp̄sare. **S**c̄do q̄ nec abbas est
supra regulā que hoc phibet. s; regule ob
ligatus 7 subditus. vt dicit **Bern.** in li. de
p̄rec. 7 disp̄ns. **F**allit ergo 7 q̄ retinet pe
culiū. 7 p̄lat⁹ q̄ cōsensit. nisi p̄ am̄ministratiōe
Fera seuior est leone p̄p̄etas. maxime si
hypocrisi cōmiscat. **S**imulata enī equi
tas duplex est iniq̄tas. dicit aug. sup psal.
lxvi. **D**uplici gradū via dicit **B**rego. q̄
corp⁹ exteri⁹ s; p̄ amorē glorie mūdoyiuit
Et cōtra. phibitiōē **H**oyfi induit veste
cōtexta ex lino 7 lana. **D**eu. xxij **P**er lanā
simplicitas. p̄ linū subtilitas subdola in
telligit. **L**inū celat interi⁹. lanā exterius
ōntat. **N**ulla res inq̄t **A**br̄y. sup **D**ath.
sic exterminat sicut simulatio. **N**ā maluz
sub sp̄e boni celatū nō cauetur dū non co
gnoscit. **D**uiusmodi est proprietarius. q̄
p̄p̄riū excusat 7 palliat p̄ abbatib; licētiā
Non habeo inq̄t. non possideo. s; abbas

R

S

Q

mens et tamē contra abbatis voluntatem si
forsan p. cōmuni necessitate fratrum sciret ab
batem recepturū / q̄ possidet. absconderet.
Aut si bono modo nō possit. inutilit̄ expo
neret. **S**exto obijciūt dicētes. p̄p̄riū nō
esse aliquid custodire p. necessitatibz secretis
et potissime infirmitatis. **D**uos br̄s **Au**
gustinus confundit in eo q̄ talibz providere n̄
neglectat in regula cum dicit. **E**grotantius
cura siue post egritudinē reficiendoz / siue
imbecillitate laborantiū aliqua aut febril
bus vni alicui debet iniungi. vt de cellario
petat qd̄ cuius opus esse p̄p̄erit. **S**ive
autē qui cellario siue qui vestibz aut codici
bus preponuntur sine murmurē seruiant
fratribz suis. **I**ncidit ergo in altez laq̄o
rum. quia vel patre **A**ugustinū. corrigis
q̄si non sufficiēter prouiderit necessitatibz
singulorum / aut de fidelitate diffidis fra
trum dubitās ne circa egrotātes faciant de
bitum suum. val quod verisimili^o dete so
lum cogitas / cui parū aut nihil cure est de
ceteris. dūmodo tuīpe prouisus es.

Audeo dicere q̄ obiectio p̄dicta officit ea
parte vnde sanare putat. **Q**uoniam si pau
pertatis obseruaretur votū inter fratres lō
ge feruidior arderet caritas fraterna / et cura
atq̄ sollicitudo maior esset infirmoz / pie
tas intimior / et visitatio cordialior / quoni
am tūc vno infirmate oēs infirmarentur.
Juxta illud. **iij. Cor. ij.** Si patit vnus mē
brum compatiuntur et. **S**i propria nul
la essent / nemo alium expectaret ad iuuandū
et succurrendum fratri infirmati. **N**e
mo diceret hic qui infirmatur satis habet.
vnde medicos habeat et custodes. **T**unc
quifq̄ succurrendo fratri exemplum daret
quomodo veller sibi in simili casu succurrī

Septimo obijciunt antedicti defenso
res proprietatis / dicentes necessarium pro
prium pro festinādis et suscipiēdis amicis
Respondit eis. q̄ ad hoc est in ordine **Au**
gustini hospitalitas instituta. et prouidus
frater eloquens / et discretus est eligendus /
qui sciat amicos et benefactores ecclesie be
nigne suscipere / fm facultatum possibilita
tem. iuxta doctrinam **Pauli** ad **Heb. xij.**
Caritas fraternitatis inquit maneat in vo
bis et hospitalitatis nolite obliuisci. **Q**uia
per hāc q̄dam placuerūt et. **N**ec multū vri
lis religiosus p̄uersatō frequēs amicoz car
naliū / q̄ reliquerūt mundū. **P**ropter quod
ait **Aug.** filijs suis in regula circa finem.

Nō carnalis sed spūalis sit inter vos dile
ctio. **Q**uapropt̄ vero religioso cui mūdus
crucifixus est. nō multū affectāda est carna
liū p̄p̄inquoꝝ visitatio. **N**ā qui de terra est
de terra loquit̄. **T**ractantq̄ fabrilia fabri.
Que om̄ia veris religiosis sunt fagienda.
imo veri^o abomināda. **Q**ui nō relinquit in
q̄t̄ x̄ps p̄rem et m̄rem et. nō pōt me^o esse di
scipulus. **O**ctauo obijciūt / q̄ pauciori
bus expens̄ eccl̄ie p̄uideatur d̄ vestiario / dā
do cuilibz portione pecunie q̄s in cōmuni.
Hoc nō est verū. **E**sto t̄m q̄ ita sit. t̄m p̄pter
hoc t̄pale cōmodū parū / nō est frangēdū
votū. **Q**uia nō sunt faciēda mala vt veni
ant bona. ad **Roman.** iij. **P**reposter^o ordo
vota postponere p̄uo lucro. solem et m̄bul
nocte lucentibz. aurū et gemmas carbonibz
Anponere ditias et t̄palia bona bonis ani
me. absurdū est et ordinē p̄uerrere ergo et.

Nono obijciūt dicentes minorē occupa
tionē fratrum esse dare vnicuiq̄ sūmaz pecu
nie p̄ vestiario. **C**ū reuerētia dicentius. nō
est ita. imo paucior est occupatio vni^o aut
duoz / q̄s omniū i officio vestiarij. **H**oc cū
am p̄sonat dicto p̄bi. **F**rustra fieri per plu
ra qd̄ p̄t p̄ pauciora. **I**n vnitare siq̄dē eccl̄i
tas ē caritas. pax cōcordia. et qd̄ sup̄ oē bo
nū est deus. **I**n pluralitate autē singulari
tas. diuisio. inuidia. rixa. sup̄bia. et ois ma
li fomentū. **E**t p̄cessō adhuc / q̄s ita non ē
q̄ occupatio maior adesset in cōi vestiario
p̄uiso p̄ vnū aut duos / q̄s p̄ omnes singilla
tim in p̄p̄io. nihilomin^o t̄m min^o malū est
occupatio / q̄s voti trāsgressio / et regule / cui^o
modi est p̄p̄ietas. **I**tē nō min^o abiurata ē
p̄p̄ietas in vestiario / q̄s in cellario / p̄ re
gulā. **E**rgo si p̄ cellario vnus solus ip̄cedit
quare etiam vnus an duo p̄ vestiario non
sufficiūt / vt obseruet̄ reglā q̄ hoc toties iu
bet fieri. nā negari nō pōt q̄n occupatio v
nius aut duorum minor sit / q̄s omniū fra
trū. **E**t sic retorquet̄ obiectio in confusio
nem obijcientiū. **D**ecimo et vltimo sub
dunt obiectioes contra voluntariā p̄p̄ietate
tem / quas ponit sanctus **Thomas** in. iij.
contra gētiles. **H**āc siq̄dēz inuadit p̄mo.
Vigilā^o heretic^o / et quidā seq̄ces sui / n̄ in
telligētes de q̄b loquūt̄ neq̄ q̄ affirmant.
Naturale ē inquit cuilibet aiali vt sibi ne
cessaria vite p̄uideat. vñ n̄ q̄libz ps̄ an̄i ap
ta ē frugibz et p̄uisiōi ip̄oz. **F**aciūt h̄ estate
formice et apes vt p̄gregēt vñ hieme viuāt
Sz bō mltis idiget / q̄ non sp̄ iueniri p̄nt. g

Cōtra proprietarios

opus est illi p̄uisione. **S**ecūdo q̄ p̄ sub/
stantiā diuitiāz esse bonis cōfirmat. ergo
paup̄tas est cōtra legem nature. **N**aturalit̄
enī diligit vnūquodq̄ p̄mauere / r̄ id quod
necessariū est ad illud. **T**ertio est homo
naturaliter animal sociale ciuile / vt ī libro
politicoz **A**ristotelis dicit. **S**ocietas anie
est in mutuo iuuamine r̄ subsidio amicicie
q̄ paup̄tas implere non p̄t ergo r̄c. **N**am
per diuitias r̄ facultates liberam̄ amicos
a malis. ergo bone sunt. **Q**uarto paup̄/
tas est mala per se. ergo r̄c. **A**ntecedēs p̄ba
tur q̄ est occasio furti. adulationis. piuriū. r̄
maloz multozum. **Q**uinto. nam libera
litas est virtus que danda tribuit r̄ retinet
retinēda. **V**itiū illi oppositū in mai⁹ est p̄
dignitas q̄ omnia largit. vitiū autē in mī⁹
nus est illiberalitas / que retinet q̄ danda
sunt r̄ dat que retinēda. **E**st ergo paup̄tas
volūtaria vitiū in mai⁹. q̄ omnia sua lar/
gitur r̄ nihil retinet p̄ se. **P**ro solutione
dictoz dicit idem sanctus **L**eo. q̄ melio/
ra r̄ maxima bona hominis sunt / sciētie / r̄
v̄tutes. minima sunt bōa fortune extrinse/
ca. media sunt bona corp̄is **I**n tantū ergo
sunt diuitie bone. inq̄stum p̄ficiunt ad v̄/
tutis vsū. q̄ que ad finē snut / modū acci/
piunt fm̄ exigentiā finis. **S**i vero per vsū
diuitiāz impeditur virtutis vsus. non am/
plius bona dicenda sunt sed mala. **P**ropt̄
quod dicit q̄ bonū est habere diuitias ei q̄
v̄tutur ad virtutes. r̄ malū qui p̄ eas retra/
bit a virtute / nimia sollicitudine vel amore
aut elatione. **H**inc dicit q̄ contemplatiua
vita perfectior est q̄ actiua. quia pauciorū
bus indiget diuitijs. actiua vero pluribus
Occupatur autē humana sollicitudo cir
ca tria. **P**rimo circa se. **S**ecūdo circa per/
sonas sibi cōiunctas r̄ familiā domūq̄.
Tertio circa res p̄curandas quib⁹ homo ī
diger ad vite sustentationē. **P**auptatis er/
go voto abijcitur sollicitudo rei exterioris /
cōsilio diuine legis **D**an̄. xij. **S**i vis p̄
fect⁹ esse r̄c. **V**oto autem p̄tinentie abijcitur
sollicitudo rei familiaris **P**s̄l̄io sc̄pture sc̄rē
Loz. vij. **Q**ui sine vxore est cogitat q̄ do/
mini sunt. **V**oto autē obediētie abijcitur soli/
licitudo sui / curā ei⁹ cōmittēdo sup̄iori **D**e
breoz vlti. **O**bedite p̄positis v̄ris r̄ subiāce
te eis. ip̄i enī p̄uigilāt / q̄i rōem reddituri p̄
aiabus v̄ris. **E**st ergo inq̄t sc̄us **T**homas
ibidē paup̄tas laudabilis / q̄ liberat a viti
is. q̄b⁹ homines p̄ diuitias ip̄licant / vt men
te deo liberi⁹ vacēt. r̄ q̄sto magis bō p̄ pau

peratē liberaf ab impedimentis vacandi
sp̄ualib⁹. tāto est laudabilior. **N**ō dicit tan
to melior q̄sto maior. sed q̄sto liberior ē ab
impedimētis seculi p̄pediētib⁹ vacare dō

Ad p̄mam obiectionē. **V**igilātū bereti **2**
ci r̄ suoz seq̄ciuz dicendū est q̄ naturale sit
p̄gregare necessaria ad vitā. n̄ tñ optet om
nes circa hoc opus intendere. q̄ sicut ap̄el
nō oēs eidē opi vacāt. sed q̄dā mella p̄fici/
unt. quedā construūt edes. reges autē non
vacāt istis. **I**ta homibus multa sunt neces
saria / que ab vno fieri non possunt / sed a
multis r̄ diuersis fm̄ distributionē diuine
sapientie. **V**ita n̄ra indiget v̄ris sp̄ualib⁹
a tp̄alibus curis alienis / qui p̄ actiuis intē
dant diuinis sacrificijs r̄ p̄templationib⁹ /
ad sup̄plendū defectū seculariū / p̄templati
uoz sustentationi insistentiū. **S**ic oēs v̄
det. p̄ ceteris membris / man⁹ defendit ocu
lū / r̄ laborat p̄ sustentatōe alioz mēbroz. r̄
sic de alijs / qm̄ mlta vnū corp⁹ / dicit ap̄l̄s
Loz. ij. **A**d sc̄dm̄ dicendū q̄ monachi
relinquēdo tp̄alia nō subtrahūt sibi necē
ria vite / s̄ remanēt eis in cōi vita **A**d ter
tiū dicendū q̄ nec relinq̄ntes oīa faciūt cō
tra caritatē hūane societatis / vt satis exp̄ie
tia docet. **A**d q̄rtū dicendū q̄ diuitie nō
sunt p̄ se bonū. **S**vt ordinant ad bonum
rōis. **V**n̄ nihil p̄hibet paup̄tatē meliorem
fore / si ad id bonū rōis ordiat p̄fect⁹ / q̄ di
uitie / q̄ extiora / bōa nō sūt / nisi vt ad inte
riora ordināt. **E**t sic vitiū ex paup̄tate orit̄
male ordiata ad rōem / sic ex diuitijs sili

Aquintū dicēdū / q̄ paup̄tas n̄ p̄trariāf
v̄tuti / nec est p̄dignitas abijcere oīa p̄pter
xpm̄ / cū h̄ facit religiosus debito sn̄ie rōnis
r̄ caritatis. **N**am pl⁹ est se morti exponere
p̄ v̄tutē fortitudis q̄ vouere paup̄tatē p̄f
liberi⁹ vacādū dō. **E**t cū arguit d̄ paup̄tate
q̄ suadet r̄ cogit furari r̄c. **V**er⁹ ē de coata
n̄ at de volūtaria. **S**ileat ḡ vigilāt⁹ be/
retic⁹ cū suis cōp̄licib⁹ r̄ fautorib⁹. **S**ileāt
q̄z amō p̄p̄riarij / eoz q̄z defēsores r̄ fauto/
res / ouertantq̄z ab errore vie sue / r̄ soluant
vota q̄ distinxerūt labia sua. vt tadē audif
mereāt / vos q̄ reliq̄stis oīa r̄c. cētuplū acci
piet / r̄ vitā etnā possidebit / quā nob̄ p̄ce/
dat q̄ p̄misit amē.

Prima ps̄ opez mḡri **J**oh̄is de gerson / sa
cray l̄raz doctoris resolutissimi / xp̄ianissimi
m̄q̄z / p̄lectēs tractat⁹ / fidē ac p̄atez ecc̄ia
sticā p̄cernētes / finit felicit. āno dñice na/
tiuitatis. **D**ecc̄lxxvij. **D**ensis vero ses
premb̄ris ydus quarto.





